

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กวัยรุ่นไทยในสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นวัยรุ่นหญิงหรือชายต่างมีความคิดแตกต่างกัน เนื่องจากสิ่งแวดล้อมทางครอบครัว โรงเรียน สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ ได้เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ทำให้วัยรุ่นหญิงและชายมีความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากเดิม และมองการกระทำของวัยรุ่นที่เป็นผู้หญิงแตกต่างออกไปด้วย รวมถึงสาเหตุของการสูบบุหรี่ในหมู่วัยรุ่นหญิง

“บุหรี่” มีสารนิโคติน ซึ่งเป็นสารกระตุ้นประสาท มีผลเป็นสารเสพติด (บุหรื, 2553) สิ่งเสพติดสิ่งแรกของเด็กวัยรุ่นเพศทุกยุคทุกสมัย คือ การสูบบุหรี่ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สังคมรังเกียจ นอกจากการสูบบุหรี่จะทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายแล้ว การสูบบุหรี่ยังทำลายสุขภาพของผู้สูบและคนข้างเคียง ซึ่งรบกวนลมหายใจของคนอื่น แม้แพทย์จะตักเตือนถึงภัยที่เกิดจากการสูบบุหรี่ แต่ก็ยังมีคนจำนวนไม่น้อยยังคงสูบบุหรี่ต่อไปและมีผู้สูบบุหรี่ใหม่เพิ่มขึ้นด้วย โดยเฉพาะวัยรุ่น

ความเป็นวัยรุ่นทำให้อยากลองในสิ่งแปลกใหม่ ร่วมกับชอบทำตามเพื่อน อยากจะเป็นอย่างคนนั้น คนนี้ จนกระทั่งกลายเป็นแฟชั่น ปัจจุบันเด็กวัยรุ่นที่สูบบุหรี่ เพียงรู้สึกละอายใจว่า ใคร ๆ เขาก็ทำกันจนเป็นเรื่องธรรมดา ไม่เห็นจะแปลกอะไร ทำให้เกิดการตัดสินใจผิดพลาด กลายเป็นคนติดบุหรี่ไป และอาจจะเนื่องมาจากการหาสูบง่าย ราคาไม่แพง และเมื่อเริ่มสูบบุหรี่ได้ แล้วก็จะติดใจ ทดลองสูบบ่อยขึ้นต่อไป เช่น ฝิ่น ภูเขาและเฮโรอีน ตามลำดับ ในปัจจุบันการแพร่ระบาดของบุหรี่อันเป็นผลอันตรายต่อสุขภาพมากที่สุด และสิ่งที่ตามมาจะก่อให้เกิดโรคต่าง ๆ ตามมา บุหรี่เป็นสิ่งที่แพร่ระบาดที่เด่นชัดของเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนมากที่สุด และแม้แต่รอบรั้วโรงเรียนเอง ก็กลายเป็นที่ไม่ปลอดภัยสำหรับเด็กวัยรุ่นไปแล้ว เพราะแอบสูบบุหรี่ได้จนเป็นนิสัยของเด็กวัยรุ่นตลอดมา และนอกจากบุหรี่แล้ว สารระเหยต่าง ๆ เช่น ทินเนอร์ เบนซิน แลคเกอร์ กาวยางน้ำ ฯลฯ จะเห็นกันอยู่ทั่วไปในหมู่วัยรุ่นทั่วประเทศอีกด้วย

นอกจากนี้สภาพแวดล้อม ก็มีผลเอื้อให้วัยรุ่นสูบบุหรี่มากขึ้น เดิมทีบุหรืชายได้ตามร้านค้าทั่วไปแต่ ณ ปัจจุบัน มีข้อห้ามของกฎหมายมาตรา 16 ที่ว่า “การขายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่ผู้เยาว์ และการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยผู้เยาว์” การห้ามโฆษณาผลิตภัณฑ์บุหรืในทุกรูปแบบ และการลงโทษปรับไม่เกินสองพันบาทต่อผู้ฝ่าฝืนขายบุหรืแก่ผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ก็ตาม แต่ก็ยังมีช่องทางให้เด็กมีโอกาสสูบบุหรืได้ อาจเป็นเพราะสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดตัวคือ พ่อแม่ ซึ่งเป็นต้นแบบ

และแบบอย่างให้เด็กเห็นการกระทำ หรืออีกประเด็นก็คือปัญหาทางครอบครัว เด็กวัยรุ่นเหล่านี้จะต่อต้านผู้ใหญ่ หรืออาจเป็นเรื่องของวัย ที่ต้องการเป็นตัวของเขาเอง ทำให้เด็กวัยรุ่นบางคนรู้สึกไม่เชื่อฟังสิ่งที่ผู้ใหญ่พูดจนเลยเถิดไป การสูบบุหรี่ที่สูบบุหรี่ยังไม่สะใจ หันไปติดยาเสพติดเป็นขั้นที่แรงกว่าบุหรี่ จึงได้แสดงความก้าวร้าวออกมาได้มากขึ้น ถ้าสภาพแวดล้อม เช่น คุณพ่อคุณแม่ หรือคุณครูไม่เข้าใจก็จะมีปฏิกิริยาโต้ตอบกับเด็กที่รุนแรง หรือพยายามเข้าไปควบคุมหรือจัดการกับเด็ก เด็กก็จะยิ่งต่อต้านมากขึ้น อะไรที่เราารู้สึกว่าไม่ดี อะไรที่เราห้าม อะไรที่เราบอกอย่าทำ เด็กก็จะยิ่งอยากทำ เหมือนจะประชดผู้ใหญ่ไปทางหนึ่งด้วย แต่ด้วยประสบการณ์ที่ยังเด็กอยู่ ทำให้ไม่ทราบว่าการประชดด้วยการใช้บุหรี่นั้นเป็นสิ่งที่อันตรายต่อตัวเองเป็นอย่างยิ่ง และเด็กบางคนก็เมื่อหันเข้าไปลองแล้ว เกิดการติดยาก่อนข้างจริงจัง คือปัญหา ในเรื่องของภาวะทางอารมณ์ ปัญหาต่าง ๆ รอบตัวโดยเฉพาะเรื่องในครอบครัว ความไม่ลงรอยกันในครอบครัว ความขัดแย้งกันของคุณพ่อ คุณแม่ การทะเลาะเบาะแว้งกัน บางทีถึงขนาดทำร้ายร่างกาย ทำให้เด็กหาทางระบายโดยใช้ยา บางคนอาจลองด้วยความตั้งใจ เพราะรู้สึกว่าในขณะที่ชีวิตไม่มีความสุขนั้น มีบางสิ่งบางอย่าง ที่ให้มีความสุขกับวัยรุ่นได้ ทำให้วัยรุ่นลิ้มความทุกข์ต่าง ๆ เหล่านี้ไปได้ หากครอบครัวได้ให้ความสุข เด็กจะไม่คิดสนใจพึ่งบุหรี่

ค่านิยมของสังคมต่อการสูบบุหรี่ของหญิงและชาย

สังคมให้ค่านิยมของการสูบบุหรี่ระหว่างชายและหญิงต่างกัน การสูบบุหรี่ของชาย แม้จะมีการรณรงค์ว่าเป็นเรื่องที่ไม่ดีต่อสุขภาพ แต่การสูบบุหรี่ของผู้ชายก็ถือเป็นเรื่องธรรมดา เหมือนการดื่มเหล้า คือ บุหรี่เป็นของคู่กับผู้ชาย แต่สำหรับผู้หญิงบุหรี่ถือว่าเป็นสิ่งเครื่องอุปโภคของผู้หญิง ผู้หญิงที่สูบบุหรี่จะถูกมองว่าไม่ใช่กุลสตรีไทยหรือเป็นผู้หญิงไม่ดี การสูบบุหรี่ของผู้หญิง มักจะถูกเชื่อมโยงกับความบริสุทธิ์ในเรื่องพรหมจรรย์ของผู้หญิง ผู้หญิงที่สูบบุหรี่มักถูกมองว่าเป็นผู้หญิงที่น่าจะมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน หรือมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย ซึ่งอาจจะไม่ใช่คู่ครองมาแล้ว

แม้ว่าสังคมไทยจะมีค่านิยมที่เห็นว่าการสูบบุหรี่เป็นสิ่งที่ผู้หญิงไม่ควรทำแต่จากสถิติต่าง ๆ พบว่าอัตราการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิงอายุ 11-24 ปี ในปี 2529 – 2544 ลดลง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549) และต่อมาในช่วงระหว่างปี 2548-2549 อัตราการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิงเพิ่มขึ้น (บุปผา ศิริวิเศษ, 2552) วัยรุ่นทั้งหญิงและชาย อายุ 13-17 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี 2548-2549 วัยรุ่นชาย จากปี 2548 ร้อยละ 20.3 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 27.8 และวัยรุ่นหญิง มีอัตราการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.5 เป็นร้อยละ

2.3 สาเหตุมาจากอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น มีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่ มีสมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และได้เห็นการโฆษณาบุหรี่ ล้วนเป็นปัจจัยกระตุ้นและส่งเสริมให้วัยรุ่นสูบบุหรี่ รวมทั้งการซื้อบุหรี่เป็นเรื่องที่ทำได้ง่าย แม้จะอายุยังไม่ถึง 18 ปี เพื่อนสนิทมีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นอย่างมากการปฏิเสธเมื่อเพื่อนสนิทยืมบุหรี่ให้ทำได้น้อยมาก

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้สำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของประชากรไทย พ.ศ. 2550 พบว่า จำนวนผู้สูบบุหรี่เป็นประจำในปี พ.ศ. 2550 เท่ากับ 9.48 ล้านคน ลดลงจากปี พ.ศ. 2549 ประมาณ 5 หมื่นคน แต่ที่สำคัญ คือ สถิติการสูบบุหรี่ของเยาวชนไทยกลับเพิ่มสูงขึ้น โดยเยาวชนอายุ 11 - 14 ปี มีจำนวน 7,335 คน ที่สูบบุหรี่เป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 0.18 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2549 เท่ากับ ร้อยละ 38.46 สำหรับกลุ่มอายุ 15 - 18 ปี มีจำนวน 228,219 คน ที่สูบบุหรี่เป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 5.03 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2549 เท่ากับร้อยละ 12.72 ส่วนเยาวชนอายุระหว่าง 19 - 24 ปี มีจำนวน 1,042,502 คน ที่สูบบุหรี่เป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 17.37 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2549 เท่ากับร้อยละ 10.52 และเยาวชนส่วนใหญ่ร้อยละ 68.25 ซื้อบุหรี่เป็นมวน และร้อยละ 93.60 ของเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี สามารถซื้อบุหรี่โดยผู้ขายไม่ได้ขอบัตรประชาชน เยาวชนส่วนใหญ่ร้อยละ 91 ซื้อบุหรี่จากร้านค้าใกล้บ้าน และใช้จ่ายวันละ 12.58 บาท ต่อวันในการซื้อบุหรี่ ดังนั้นเยาวชนทั้งประเทศเผาผลาญเงินไปกับค่าบุหรี่ต่อวันถึง 20.3 ล้านบาท และพบว่าเยาวชนเหล่านี้ ร้อยละ 2.19 ที่สูบบุหรี่ที่ไม่มีภาพคำเตือน เป็นผลให้รัฐต้องสูญเสียรายได้จากภาษีบุหรี่ไปถึงวันละ 6.9 ล้านบาท หรือปีละไม่ต่ำกว่า 2,500 ล้านบาท (ลักษณะ เดิมศิริกุลชัย, 2551)

สำหรับประเทศไทย ในปี 2544 สำนักงานสถิติแห่งชาติได้สำรวจ พบว่า ประชากรไทย ที่มีอายุตั้งแต่ 11 ปี ขึ้นไปทั่วประเทศ มีประมาณ 51.3 ล้านคน เป็นผู้สูบบุหรี่ 12.0 ล้านคน (ร้อยละ 23.4) ในจำนวนนี้เป็นผู้ที่สูบบุหรี่เป็นประจำหรือสูบทุกวัน 10.6 ล้านคน (ร้อยละ 20.6) เป็นผู้ชาย ประมาณ 10 ล้านคน ผู้หญิง 6 แสนคน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากที่สำรวจเมื่อ พ.ศ. 2542 ถึง 4 แสนคน และกลุ่มประชากรที่สูบบุหรี่เพิ่มขึ้นคือ วัยรุ่น โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิง ซึ่ง 2 ใน 3 ของผู้ที่เสพติดยาสูบ เริ่มติดยาสูบก่อนอายุ 19 ปี กว่าร้อยละ 90 หรือกว่า 9 ล้านคน ที่เสพติดยาสูบขณะนี้เสพติดก่อนอายุ 24 ปี ปรากฏว่า อายุเฉลี่ยที่เริ่มติดยาสูบเพียงอายุ 18.5 ปีเท่านั้น ผู้เสพติดยาสูบดังกล่าวจะสูบบุหรี่เฉลี่ย 10.6 มวนต่อวัน คิดเป็นค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นประมาณ 9 แสนล้านบาท ให้กับสิ่งที่ทำลายสุขภาพ (สยาม มุสิกไชย, 2548)

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิง ซึ่งบุหรี่ได้ส่งผลร้ายต่อสุขภาพ แต่จำนวนของผู้สูบบุหรี่ยังคงเพิ่มขึ้น ร้อยละ 90 ของผู้สูบบุหรี่ เริ่มสูบบุหรี่ก่อนหรือเมื่อมีอายุ 18 ปี ทำให้วัยรุ่นในปัจจุบันยังคงเป็นกลุ่มเสี่ยงที่เริ่มจากการทดลองสูบบุหรี่ เนื่องด้วยอัตลักษณ์ของวัยรุ่นเองแล้ว ยังเป็นวัยอยากรู้อยากลอง เป็นวัยที่ต้องการให้สังคมยอมรับ

แม้ว่าจะมีการรณรงค์ให้ไม่สูบบุหรี่ในหมู่วัยรุ่น แต่เนื่องด้วยค่านิยมใหม่กระทบกับความเจริญก้าวหน้าในปัจจุบัน วัยรุ่นทั้งหญิงและชายจะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง แต่จะใช้อารมณ์ในการตัดสินใจมากกว่าใช้วิจารณญาณ ทำให้สามารถถูกโน้มน้าวหรือชักจูงด้วยสิ่งเร้าเหล่านี้ได้ง่าย นิยมเลียนแบบดาราที่เป็นแบบอย่างในสังคม หรือผู้ปกครองที่สูบบุหรี่ กลุ่มเพื่อนเด็กวัยรุ่นเหล่านี้เห็นว่าเป็นสิ่งที่ใคร ๆ เขาก็ทำกัน เพราะฉะนั้น ก็คงไม่ผิดที่จะเลียนแบบหรือทำตามอย่างบุคคลเหล่านี้บ้าง (“พฤติกรรมการสูบบุหรี่,” 2547) โดยเฉพาะผู้หญิงที่สูบบุหรี่จะถูกมองว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี และทำให้เสียบุคลิกภาพและสุขภาพ ถือว่าเป็นคนที่ไม่รู้จักดูแลตนเองและคิดจะทำตามกระแสเกินไป เป็นการไม่เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะลองสิ่งที่เป็นอบายมุขเหล่านี้ วัยนี้เป็นวัยเรียน ต้องแสวงหาความรู้ให้ได้มากที่สุด (“พฤติกรรมการสูบบุหรี่,” 2547)

หากมองไปตามร้านค้าต่าง ๆ ก่อนหน้านี้ จะเห็นได้ว่ามีซองบุหรี่วางขายอยู่แทบทุกหน้าร้าน เพราะฉะนั้นภาพที่ผู้ใหญ่ ผู้ปกครองซื้อบุหรี่ไปสูบ จึงเป็นพฤติกรรมปกติวิสัยที่เห็นติดตาเด็กวัยรุ่นอยู่ทุกวัน นับตั้งแต่มีมาตรการลงโทษกับร้านค้าที่วางบุหรี่ไว้ ณ จุดจำหน่าย สามารถช่วยลดสัดส่วนของวัยรุ่นที่ติดบุหรี่ได้ (“วัยรุ่นกับบุหรี่,” 2553) และเนื่องด้วยทางการตลาดของโรงงานยาสูบจะเน้นรสชาติที่ไม่แรงปรับลดรสชาติของบุหรี่ให้นุ่มนวลเพื่อลูกค้าที่เป็นผู้หญิง (เศรษฐขวัญ ทวีพลธนพงศ์, 2553, น. 21) และยังให้ผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อผู้หญิงให้มีลักษณะมวนเล็กกว่าเดิม (Slim) ใช้โทนสีสาว เพื่อให้ดูสะอาดบริสุทธิ์ รสอ่อน เน้นการตลาดไปที่ผู้หญิงซึ่งเป็นผู้ใหญ่แล้วเหมือนกับประเทศญี่ปุ่น อย่างเช่นยี่ห้อ Mild Seven ซึ่งปัจจุบันสัดส่วนผู้หญิงที่สูบบุหรี่มีอัตราสูงขึ้น หากเราสามารถเจาะตลาดตรงนี้ได้ ก็จะทำให้เราได้ส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นมาก (อาคม อิมเอม, 2553, น. 11)

จากข้อความข้างต้นนี้โรงงานผู้ผลิต ใช้ผู้หญิงเป็นวัตถุในการจำหน่ายสินค้า โดยเพิ่มรส กลิ่นให้นุ่ม เหมาะสำหรับผู้หญิง สนับสนุนให้ผู้หญิงสูบบ่อยขึ้น โดยไม่ได้คำนึงถึงภาพลักษณ์และสังคมมองเอาทุนนิยมเป็นตัวตั้ง โดยไม่คิดผลเสียที่ตามมาว่าผู้หญิงจะสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้น โดยไม่คำนึงถึงการสูบบุหรี่ของผู้หญิงให้ลดลง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชดำรัสทรงห่วงใยเยาวชนของชาติที่สูบบุหรี่ไว้ตอนหนึ่งว่า “เดี๋ยวนี้เด็ก ๆ มีการสูบบุหรี่มากขึ้น มากกว่าก่อนอีก แต่ก่อนนี้เด็ก ๆ ยังไม่สูบ แต่โดยเฉพาะผู้หญิงสูบบุหรี่มาก” (ทรงเกียรติ ปิยะกะ, 2540)

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิงไทย ปี พ.ศ. 2551 ในกลุ่มวัยรุ่นหญิงอายุระหว่าง 13 – 25 ปี จำนวน 3,093 คน มีวัยรุ่นหญิงที่เริ่มสูบบุหรี่อายุต่ำกว่า 12 ปี เท่ากับร้อยละ 10.2 และ เริ่มสูบบุหรี่อายุระหว่าง 12-13 ปี เท่ากับร้อยละ 21.2 โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเริ่มสูบบุหรี่อายุต่ำกว่า 12 ปี มากถึงร้อยละ 16.9 และร้อยละ 42.1 สูบเกือบทุกวัน (ธราดล เก่งการพานิช, 2551) และมีหญิงไทยที่สูบบุหรี่ประมาณ 5 แสนคน เทียบกับชายไทยที่สูบบุหรี่ถึง 10 ล้านคน หรืออัตราส่วนการสูบบุหรี่ของชายต่อหญิง เท่ากับ 20 : 1 ซึ่งความแตกต่างของจำนวนชายไทยต่อหญิงไทยที่สูบบุหรี่ส่งผลให้ชายไทยเสียชีวิตจากการสูบบุหรี่ 35,390 คน และหญิงไทย 5,793 คนต่อปี หรือเท่ากับว่าชายไทยเสียชีวิตจากการสูบบุหรี่มากกว่าหญิงไทยถึงปีละ 30,000 คน ทั่วโลกเสียชีวิตราวปีละ 5 ล้านคน ผลกระทบต่อสุขภาพ รุนแรงที่อันตรายต่อชีวิตคือ มะเร็งปอด โรคหลอดเลือดหัวใจตีบตัน ถุงลมโป่งพอง เส้นเลือดในสมองตีบ และแตก ซึ่งได้มีการคุยกันมานานแล้ว แต่มีอีกโรคหนึ่งที่อยากขอเพิ่มเติม เพราะเห็นว่าเป็นทุกซ์ที่รุกรานมากคือ มะเร็งของกระเพาะปัสสาวะ และเชื่อกันว่าการสูบบุหรี่ (ประกิต วาทีสาธกกิจ, 2550)

มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่และสำนักวิจัยเอแบคโพล มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมรณรงค์ ที่โรงแรมสยามซิตี้ ในหัวข้อเรื่อง "ผู้หญิงรุ่นใหม่ไม่สูบบุหรี่" ในงานได้พบว่า ผู้หญิงไทยเริ่มต้นสูบบุหรี่ตั้งแต่อายุ 21 ปี ขณะเดียวกับที่บริษัทบุหรี่มุ่งเป้าการตลาดมาที่ผู้หญิงและแนวโน้มการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิงไทยเพิ่มขึ้นจึงเกิดโจทย์ของสังคมไทยว่าจะทำอย่างไรให้ผู้หญิงไทยโดยเฉพาะวัยรุ่นไม่เสบบุหรี่เพิ่มขึ้นตามแนวโน้ม ที่องค์การอนามัยโลกคาดการณ์ไว้ว่า ภายใน 25 ปีข้างหน้า ผู้หญิงไทยจะสูบบุหรี่มากขึ้นเป็นร้อยละ 15 ของปัจจุบัน (ประกิต วาทีสาธกกิจ, 2552)

บุหรี่เป็นสินค้าบริโภคที่มีผู้เสพติดเป็นจำนวนมาก และทราบกันดีอยู่แล้วว่า เมื่อสูบบุหรี่แล้วจะเกิดอันตรายต่อสุขภาพอย่างไรบ้าง แต่เนื่องจากอันตรายจากการสูบบุหรี่มิได้เกิดให้เห็นผลอย่างทันที ทันใด ต้องใช้เวลานานหลายปีจึงจะเกิดขึ้นมา ทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ไม่เกิดความเกรงกลัวต่ออันตรายเหล่านี้ ประกอบการมีสิ่งเร้าต่าง ๆ มากมาย ที่มีผลทำให้เยาวชนบางคนหลงผิดจนกลายเป็นผู้สูบบุหรี่รุ่นใหม่โดยเฉพาะเยาวชนหญิง จึงทำให้พบเห็นเยาวชนหญิงในเมืองใหญ่ ๆ ได้สูบบุหรี่กันมากขึ้นเรื่อย ๆ (วิทย์, อ้างถึงใน บัญญัติ สุขศรีงาม, 2547)

นายแพทย์รัฐภรณ์ อึ้งภากรณ์ จากสถาบันโรคผิวหนัง กล่าวว่า การสูบบุหรี่จะทำให้เกิดโรคต่าง ๆ เช่น โรคมะเร็งปอด มะเร็งปากมดลูก มะเร็งเต้านม โรคหัวใจ และหลอดเลือดแล้ว ซึ่งมีผลเสียในการทำลายความสดชื่นของวัยสาว ทำให้หน้าแก่และเหี่ยวเร็วก่อนวัย จากการวิจัยของมหาวิทยาลัยยูทาห์ สหรัฐ พบว่า ผู้สูบบุหรี่จะเกิดรอยย่นบนใบหน้ามากกว่าผู้ไม่สูบบุหรี่ถึง 3 เท่า และหากสูบบุหรี่จัดโอกาสที่ใบหน้าจะเหี่ยวก่อนวัยจะเพิ่มขึ้นเป็น 4.7 เท่า มีริ้วรอยตีนกาและผิวหมองคล้ำ โดยเฉลี่ยแล้วอวัยวะทุกส่วนของผู้ที่ติดบุหรี่จะเสื่อมหรือแก่เร็วขึ้นประมาณ 10 ปี

ศาสตราจารย์ นพ.ประกิต วาทีสาธกกิจ (2552) ได้กล่าวถึงหนุ่มไทยวัย 25 ปี มีทัศนคติต่อเด็กวัยรุ่นและผู้หญิงที่สูบบุหรี่ว่า รู้สึกไม่ดีเพราะทำให้เสียบุคลิกภาพโดยเฉพาะผู้หญิง ถือว่าเป็นคนที่ไม่รู้จักดูแลตนเองและคิดว่าตามกระแสเกินไป เด็กวัยรุ่นก็เช่นกัน เป็นการไม่เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะลองสิ่งที่เป็นอบายมุขเหล่านี้ วัยนี้เป็นวัยเรียน ต้องแสวงหาความรู้ให้ได้มากที่สุด เพราะเด็กยังหาเงินเองไม่ได้และต้องขอเงินพ่อแม่ให้อยู่ การที่จะนำเงินมาซื้อของพวกนี้มันไม่เป็นประโยชน์และไม่จำเป็น สาเหตุหลัก ๆ ที่วัยรุ่นติดบุหรี่มักจะมาจากเพื่อนยั่วยุ เพื่อนชวนสูบบุหรี่ตามเพื่อน หรือความอยากรู้อยากลอง และได้พูดถึงเรื่องของสถานการณ์วัยรุ่นเป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง โดยอาจจะเริ่มจากการสูบบุหรี่ ซึ่งนอกจากจะส่งผลต่อสุขภาพผู้สูบแล้ว ยังนำไปสู่พฤติกรรมอื่น เช่น การดื่มเหล้า การเที่ยวกลางคืน การติดยาเสพติด และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

เมื่อปี พ.ศ. 2546 คนไทยได้มีกฎหมายใหม่ เกี่ยวกับการห้ามสูบบุหรี่ ในที่สาธารณะ ที่มีการห้ามสูบบุหรี่ ในห้องอาหาร ในลิฟท์ ในโรงพยาบาล ฯลฯ โดยมีโทษอาผิด กับทั้งผู้สูบและเจ้าของสถานประกอบการค่อนข้างหนัก ทั้งนี้เพื่อมีเป้าหมายในการคุ้มครอง ผู้ที่ไม่ได้สูบบุหรี่จากการถูกคุกคามทางด้านสุขภาพ จากควันบุหรี่ของผู้ที่สูบในที่สาธารณะ ซึ่งเป็นชัยชนะอีกขั้นหนึ่งของมาตรการรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ ที่มีการร่วมมือกันจากหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก

แต่ถึงแม้จะมีกฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้ออกมา ในความเป็นจริงกลับปรากฏว่า จำนวนคนสูบบุหรี่ที่เป็นวัยรุ่น กลับยังมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเพียงแค่คำพัง การออกกฎหมายมากำกับเพียงอย่างเดียวมันไม่พอ แต่จะต้องให้ความรู้ ความเข้าใจ ต่อคนทั่วไปถึงพิษภัยของบุหรี่ และมุ่งเป้าไปในแง่ของการป้องกัน ไม่ให้ผู้ที่ยังไม่เคยสูบบุหรี่นั้นตกเป็นเหยื่อ ของการโฆษณาบุหรี่ และรู้สึกอยากลองสูบบุหรี่ จนตกเป็นทาสของบุหรี่ในที่สุด ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญมาก คือ กลุ่มวัยรุ่น (แพทยสมาคมแห่งประเทศไทย, 2552)

เหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้น วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องมีผู้ปกครองคอยให้คำปรึกษา และให้ความคิดอยู่เสมอว่า อบายมุขต่าง ๆ เช่น บุหรี่ เป็นสิ่งแรกที่เด็กคิดจะลอง เนื่องด้วยราคาพอหาซื้อได้ จึงทำให้เด็กวัยรุ่นเกิดค่านิยมใหม่ และทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นโดยไม่รู้ตัว สังเกต หรือตั้งใจด้วยความที่เด็กวัยรุ่นนี้ต้องการแสดงตนว่าเป็นผู้ใหญ่แล้ว หรือมีพฤติกรรมที่ทำให้ไปเพื่อดึงดูดความสนใจ หรือเพื่อต่อต้านความรู้สึกที่ขัดใจ

จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น สังคมปัจจุบันให้ความคิดเห็นของวัยรุ่นหญิงชายต่อการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิงที่เปลี่ยนไปเหมือนกับประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิง กลยุทธ์ทางการตลาดที่บริษัทบุหรี่ใช้ก็คือ การผลิตบุหรี่สำหรับผู้หญิงเป็นการเฉพาะ และสร้างภาพลักษณ์ว่าการสูบบุหรี่ของผู้หญิงเป็นการแสดงออกถึงความเชื่อมั่นในตนเองรวมถึงการมีบุคลิกที่ดี รูปร่างที่ผอมเพรียว ที่สำคัญคือ ทำให้ผู้หญิงเข้าใจว่าการสูบบุหรี่ของตนเองเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งแท้จริงแล้วเป็นความเชื่อที่ผิด ดังในทวีปยุโรปและอเมริกามีอัตราการสูบบุหรี่วัยรุ่นหญิงสูงกว่าวัยรุ่นชาย และอัตราการสูบบุหรี่ของชายต่อหญิง เท่ากับ 1:1 แล้ว

ในมุมมองของสตรีศึกษา การรณรงค์ให้ผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้ชายในทุก ๆ ด้าน แต่ความเท่าเทียมไม่ได้หมายความว่ามีความเหมือน ดังนั้น การที่ผู้หญิงเข้าใจว่าการสูบบุหรี่เป็นการแสดงออกถึงสิทธิความเท่าเทียมกับผู้ชายจึงเป็นเรื่องที่เข้าใจผิด รวมถึงการสร้างค่านิยมใหม่ที่คิดว่าการสูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมของหญิงมั่น ที่มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความทันสมัยเหมือนหญิงสาวชาติตะวันตกที่เจริญแล้ว และเป็นการแสดงออกถึงความสามารถและเสรีภาพเช่นเดียวกับชาย ซึ่งค่านิยมใหม่นี้เป็นจุดที่บริษัทบุหรี่ต่างชาติหันมาเจาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่นหญิงมากขึ้น ตัวอย่าง เช่น การจัดงาน TABIN OF ASIA 2009 หรือ “เอ็กซ์โปบุหรี่” ในวันที่ 11-13 พฤศจิกายน 2552 ที่เมืองทองธานี โดยมีโรงงานยาสูบ ในสังกัด กระทรวงการคลัง เข้าร่วมด้วย และได้รับการต่อต้านจากประชาชนเป็นอย่างมาก โดยมีการวิเคราะห์ว่าเป็นความพยายามของบริษัทต่างชาติที่จะมาเจาะตลาดผู้สูบบุหรี่ที่เป็นผู้หญิง (ฐานเศรษฐกิจ, 2552, น. 36)

ที่ยกตัวอย่างข้างต้น เพื่อให้เห็นว่าสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไป ความคิดเห็นเปลี่ยนไปด้วย โดยให้อิสระความคิดกับทุกเพศ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เลือกวัยรุ่นหญิงเป็นกลุ่มเป้าหมาย ก็เนื่องจากวัยรุ่นหญิงต้องการความเชื่อมั่นให้สังคมมองว่าเกิดความเท่าเทียมกับผู้ชาย และยังทำให้คนสูบบุหรี่มีรูปร่างดีอีกด้วย

การที่วัยรุ่นสูบบุหรี่ ผู้ศึกษาขอเสนอสถิติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ในประเทศไทย แยกตามเพศ อายุ ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป พ.ศ. 2549 ดังนี้

ตารางที่ 1.1

สถิติสำคัญเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ในประเทศไทย แยกตามเพศ อายุ
จากการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของประชากร
อายุ 15 ปีขึ้นไป พ.ศ. 2549

อายุ (ปี)	ชาย	หญิง	จำนวน (คน)
15 – 18	189,850	12,659	202,509
19 – 24	921,221	25,616	946,837
25 – 40	3,600,977	131,265	3,732,242
41 – 59	3,256,445	243,557	3,500,002
> 60	1,047,441	106,453	1,153,894
รวม	9,015,934	519,550	9,535,484

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2549). สถิติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของคนไทย.

จากสถิติดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การสูบบุหรี่จะเริ่มตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นวัยที่ต้องให้คำแนะนำหรือรับคำปรึกษาจากผู้ใหญ่ เนื่องจากยังอยู่ในวัยศึกษา สำหรับตัวเลขช่วงอายุของวัยรุ่นหญิงเพิ่มมากขึ้นทุกช่วงอายุค่อนข้างมาก อาจเนื่องด้วยสาเหตุทางด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รวมทั้งวัฒนธรรมและความคิดเห็นที่สะท้อนถึงเพศสภาพที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน แต่พออายุ 60 ปี ด้วยเพศสภาพในการใช้ชีวิต รวมถึงเนื้อตัวร่างกาย ทำให้การสูบบุหรี่ลดลง ในมุมมองสตรีศึกษา การสูบบุหรี่เป็นพื้นที่ของผู้ชาย ซึ่งไม่ใช่พื้นที่ที่ผู้หญิงสมควรสูบนั่นเอง อย่างไรก็ตาม วัยรุ่นหญิงและชายมีความคิดเห็นต่อการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิงอย่างไร มีปัจจัยอะไรกระตุ้นให้วัยรุ่นหญิงสูบบุหรี่ เป็นประเด็นที่งานวิจัยนี้มุ่งหาคำตอบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของวัยรุ่นหญิงและชายที่มีต่อการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับเพศสภาพที่มีต่อการสูบบุหรี่หรือไม่สูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิง
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการลดการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิง

คำถามในการวิจัย

วัยรุ่นหญิงและชายมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการที่วัยรุ่นหญิงสูบบุหรี่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของวัยรุ่นหญิงและชายต่อการสูบบุหรี่ ของวัยรุ่นหญิง
2. ทำให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นสำหรับใช้เป็นแนวในการรณรงค์แก้ไขปัญหการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิง

นิยามศัพท์

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นของวัยรุ่นหญิงและชายต่อการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิงเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่มีต่อการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิงเพียงฝ่ายเดียว

วัยรุ่น หมายถึง วัยรุ่นหญิงและชายที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15 – 25 ปี ของโรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม)

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่ของโรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม)